

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти  
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

**«Спеціалізований туризм**

**(Діловий туризм і виставкова діяльність)»**

на 2025-2026 навчальний рік

|                                |                         |
|--------------------------------|-------------------------|
| Курс та семестр вивчення       | 3 курс, 5 семестр       |
| Освітня програма/спеціалізація | Туризм                  |
| Спеціальність                  | 242 Туризм і рекреація  |
| Галузь знань                   | 24 Сфера обслуговування |
| Ступінь вищої освіти           | бакалавр                |

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,  
науковий ступінь і вчене звання,  
посада

**Тараненко Олександр Олексійович**

к.е.н.

доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу

|                              |                                                                                                                                                        |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Контактний телефон           | +38-095-731-87-70                                                                                                                                      |
| Електронна адреса            | oltar23@gmail.com                                                                                                                                      |
| Розклад навчальних занять    | <a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>                                                                                |
| Консультації                 | очна <a href="http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php">http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php</a><br>он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00 |
| Сторінка дистанційного курсу | <a href="https://el.puet.edu.ua/">https://el.puet.edu.ua/</a>                                                                                          |

**Опис навчальної дисципліни**

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>        | Набуття майбутніми фахівцями системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо діяльності суб'єктів ринку ділового туризму з приводу планування, організації та проведення ділових заходів, в тому числі виставкових. |
| <b>Тривалість</b>                                 | 4 кредити ЕКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.).                                                                                                                                 |
| <b>Форми та методи навчання</b>                   | Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом.                                                                                                                                             |
| <b>Система поточного та підсумкового контролю</b> | Поточний контроль: обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.                                      |
| <b>Базові знання</b>                              | Наявність широких знань з організації туристичних подорожей та організації діяльності суб'єктів туристичної сфери.                                                                                                               |
| <b>Мова викладання</b>                            | Українська                                                                                                                                                                                                                       |

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,  
програмні результати навчання**

| <b>Програмні результати навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;</li><li>• ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;</li><li>• ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;</li><li>• ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних,</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;</li><li>• К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</li><li>• К08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;</li><li>• К09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;</li><li>• К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;</li><li>• К20. Розуміння процесів організації туристичних</li></ul> |

| <b>Програмні результати навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</b>                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;</li> <li>• ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.</li> </ul> | <p>подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• К27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.</li> </ul> |

#### **Тематичний план навчальної дисципліни**

| <b>Назва теми</b>                                                                      | <b>Види робіт</b>                                                                                                             | <b>Завдання самостійної роботи у розрізі тем</b>                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Модуль 1. Організація ділового туризму</b>                                          |                                                                                                                               |                                                                                                                                                            |
| Тема 1. Сутнісна характеристика ділового туризму.                                      | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Підготувати перелік заходів для ділового туризму в Україні та у Полтавській області у розрізі окремих видів ділового туризму.                              |
| Тема 2. Інфраструктура для ділового туризму.                                           | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Провести порівняльний аналіз сайтів турфірм, що надають послуги з організації ділових поїздок.                                                             |
| Тема 3. Організація ділових подорожей.                                                 | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Охарактеризувати туристичну привабливість різних країн для проведення ділових заходів.                                                                     |
| Тема 4. Вітчизняний та світовий досвід організації та розвитку ділового туризму.       | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота. | Проаналізувати ринок послуг ділового туризму в Україні. В аналізі охарактеризувати конкурентні переваги найбільших туристичних підприємств на цьому ринку. |
| <b>Модуль 2. Організація виставкової діяльності</b>                                    |                                                                                                                               |                                                                                                                                                            |
| Тема 5. Характеристика та значення виставкових заходів.                                | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Охарактеризувати основні відмінності вітчизняного та міжнародного підходів до класифікації виставкових заходів.                                            |
| Тема 6. Матеріально-технічне та кадрове забезпечення виставкових заходів.              | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Підготувати пам'ятку-інструкцію з умовами та чинниками, які необхідно враховувати під час розробки стенду та експозиції для туристичної виставки.          |
| Тема 7. Технологія роботи під час та після виставкових заходів.                        | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.                          | Сформулювати комплекс підходів для збору інформації про споживачів та конкурентів на туристичній виставці.                                                 |
| Тема 8. Вітчизняний та світовий досвід організації та розвитку виставкової діяльності. | Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота. | Проаналізувати заходи державної підтримки виставкової діяльності у країнах Євросоюзу.                                                                      |

#### **Інформаційні джерела**

1. Андренко І. Б. Діловий туризм : навч. посіб. / І. Б. Андренко. – Харків : ХНУМГ, 2014. – 165 с.
2. Богатирьова Г. А. Спеціалізований туризм : навч. посіб. 2-е вид., переробл. та доповн. / Г. А. Богатирьова, М. Г. Головань, Г. О. Горіна, О. П. Літвінова-Головань, Т. С. Коптева, К. В. Снігур. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2022. – 270 с.
3. Богатирьова, Г.А. Організація ділового туризму та виставкової діяльності : метод. рек. до вивч. дисц. / Г.А. Богатирьова; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2022. – 94 с.
4. Герасименко В. Г. Організація надання туристичних послуг : навч. посіб. / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк. – Одеса : Атлант, 2014. – 242 с.
5. Головня О. Виставкова індустрія: сучасні економічні тренди та перспективи майбутнього / О. Головня // Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2022. – № 1 (25). – С. 162-171.
6. Головчук Ю. О. Виставково-ярмаркові заходи як складові формування партнерських відносин / Ю. О. Головчук, Л. П. Середницька // Агросвіт. – 2020. – № 4. – С. 91-98.
7. Діловий туризм. Основні проблеми розвитку та шляхи вирішення. Методичний посібник на допомогу клубним працівникам та представникам туристичного бізнесу/«ДОНМЦК»; [укладач. Лимаренко В.М.] – Краматорськ, 2019 – 24 с.

8. Корнілова Н. Концептуально-правові засади організації та стимулювання розвитку ділового туризму України / Н. Корнілова // Молодий вчений. – 2018. – № 8 (60). – С. 390-396.
9. Лебедева В. Особливості формування безпечних програм обслуговування спеціалізованих видів туризму / В. Лебедева, І. Калмикова, С. Шекеєра // Наукові перспективи. – 2022. – № 11 (29). – С. 542-552.
10. Москвяк Я. Європейський досвід у розвитку та просуванні ділового туризму в туристичній сфері України [Електронний ресурс] / Я. Москвяк // Development Service Industry Management. – 2023. – №3. – С. 40–46. – Режим доступу: [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(6\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(6))
11. Мунтян І. В. Виставково-ярмаркова діяльність як ефективна організаційна форма просування бренду / І. В. Мунтян, К. Ю. Соколюк, Р. Р. Значек // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки. – 2020. – № 2 (145). – С. 46-55.
12. Організація виставкової діяльності : навч. посіб. / Я. М. Антонюк, І. М. Шиндировський. – Львів : Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. – 328 с.
13. Офіційний сайт Міжнародної асоціації конгресів і конференцій (International Congress and Convention Association). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iccaworld.org>
14. Офіційний сайт Світової асоціації ділового туризму (Global Business Travel Association). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gbta.org/>
15. Стрижак О. Тенденції та перспективи розвитку міжнародного ділового туризму [Електронний ресурс] / О. Стрижак, С. Чайковський // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 60. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3651/3580>
16. Тараненко О. О. Кон'юнктура туристичного ринку України: тенденції та перспективи / О. О. Тараненко, Н. М. Карпенко, С. М. Андрієнко, А. А. Мороз, В. В. Соболев // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2025. – № 3 (117). – С. 83-88.
17. Тараненко О. О. Організація ділового туризму та виставкової діяльності [Електронний ресурс] : навчальні завдання та методичні рекомендації для практичних занять і самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» ПУЕТ / О. О. Тараненко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 35 с. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
18. Ткаченко Т. І. Виставковий бізнес : монографія / Т. І. Ткаченко, Т. П. Дубляк. – К. : КНТЕУ, 2016. – 244 с.
19. Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : підруч. / Ф. Ф. Шандор, М. П. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 334 с.
20. Makar O. Business tourism: a prospective direction of tourist activity [Електронний ресурс] / O. Makar // Mechanism of an economic regulation. – 2023. – №1 (99). – С. 86–92. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.14>

### **Програмне забезпечення навчальної дисципліни**

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.  
Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється під час поточного (під час проведення практичних занять, виконання завдань) та модульного контролю (тестування). Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів. Передбачено нарахування додаткових балів (не більше 30) за навчальну та науково дослідну роботу. Політика заохочення здобувачів вищої освіти до отримання додаткових балів окреслена у робочих програмах навчальних дисциплін. Критерії оцінювання видів навчальної діяльності (робіт) доводяться до відома здобувачів на початку вивчення освітньої компоненти та не можуть змінюватися упродовж вивчення даної освітньої компоненти. Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>  
Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_por\\_kryt\\_ocinyuvannya.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf)  
Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>
- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика щодо академічної доброчесності. списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Кодекс честі студента [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks\\_chesti\\_studenta.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf)  
Положення про академічну доброчесність [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_akadem\\_dobrochesnist.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf)  
Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannayavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>
- Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:  
Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

[https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_por\\_perezarah\\_rez\\_zvo.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf)

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

[https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha\\_pro\\_akademichnu\\_mobilnist.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf)

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-hlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

Інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_pro-apel\\_pidscontr.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf)

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

- **Безпека освітнього середовища:**

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

### Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

| Види робіт                                                                                                                                                                                        | Максимальна кількість балів |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Модуль 1 (теми 1-4): обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (4 бали); поточна модульна робота (6 балів) | 30                          |
| Модуль 2 (теми 5-8): обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (4 бали); поточна модульна робота (6 балів) | 30                          |
| Підсумковий контроль (екзамен)                                                                                                                                                                    | 40                          |
| Разом                                                                                                                                                                                             | 100                         |

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

| Форма роботи        | Вид роботи                                                                                                       | Бали |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1. Навчальна        | 1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних | 6    |
|                     | 2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності                                    | 6    |
| 2. Науково-дослідна | 1. Участь в наукових гуртках                                                                                     | 6    |
|                     | 2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних           | 6    |
|                     | 3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних     | 6    |
| Разом*              |                                                                                                                  | 30   |

\*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів

### Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка за шкалою ЄКТС | Оцінка за національною шкалою |
|----------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------|
| 90-100                                       | A                     | Відмінно                      |
| 82-89                                        | B                     | Дуже добре                    |
| 74-81                                        | C                     | Добре                         |
| 64-73                                        | D                     | Задовільно                    |

| <b>Сума балів за всі види навчальної діяльності</b> | <b>Оцінка за шкалою ЄКТС</b> | <b>Оцінка за національною шкалою</b>                                  |
|-----------------------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 60-63                                               | E                            | Задовільно достатньо                                                  |
| 35-59                                               | FX                           | Незадовільно з можливістю повторного складання                        |
| 0-34                                                | F                            | Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни |